

Naturvård och områdesskydd

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2017/18 om bl.a. naturreservat och nationalparker, skydd av marina områden, strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), skötsel och finansiering av leder, terrängkörning samt allemansrätt. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat i ett särskilt avsnitt.

I betänkandet finns åtta reservationer (SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Naturreservat m.m.	6
Dynamiskt naturskydd.....	8
Skydd av marina områden	10
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen m.m.....	13
Skötsel och finansiering av leder.....	17
Terrängkörning.....	20
Motioner som bereds förenklat.....	22
Reservationer	23
1. Naturreservat m.m., punkt 1 (L).....	23
2. Dynamiskt naturskydd, punkt 2 (C).....	23
3. Skydd av marina områden, punkt 3 (C, L)	24
4. Skydd av marina områden, punkt 3 (V).....	24
5. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, punkt 4 (C).....	25
6. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, punkt 4 (KD)	26
7. Skötsel och finansiering av leder, punkt 6 (L).....	26
8. Terrängkörning, punkt 7 (SD)	27
Särskilda yttranden	28
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (M).....	28
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (C).....	28
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (L).....	28
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (KD).....	28
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	29
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	29
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet under förslagspunkt 8	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Naturreservat m.m.

Riksdagen avslår motion

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 21.

Reservation 1 (L)

2. Dynamiskt naturskydd

Riksdagen avslår motion

2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 76.

Reservation 2 (C)

3. Skydd av marina områden

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12,

2017/18:1801 av Magnus Manhammar (S),

2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 3 och

2017/18:3772 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 35.

Reservation 3 (C, L)

Reservation 4 (V)

4. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:870 av Patrik Engström m.fl. (S),

2017/18:1854 av Emilia Töyrä m.fl. (S),

2017/18:2431 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C) i denna del,

2017/18:2537 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,

2017/18:3400 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och

2017/18:3757 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 4 i denna del.

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (KD)

5. Tillämpning och tolkning av strandskyddsreglerna

Riksdagen avslår motion

2017/18:732 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1.

6. Skötsel och finansiering av leder

Riksdagen avslår motion

2017/18:3462 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 25.

Reservation 7 (L)

7. Terrängkörning

Riksdagen avslår motion

2017/18:1730 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 8 (SD)

8. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 27 februari 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Runar Filper (SD), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Petra Ekerum (S), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Lars-Axel Nordell (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 72 motionsyrkanden om naturvård och områdesskydd från den allmänna motionstiden 2017/18. Motionerna tar bl.a. upp frågor om naturreservat och nationalparker, skydd av marina områden, strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), skötsel och finansiering av leder, terrängkörning samt allemansrätt.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till gjorda satsningar, pågående arbete och gällande regelverk.

Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat i ett särskilt avsnitt.

Betänkandet innehåller åtta reservationer (SD, C, V, L, KD).

Utskottets överväganden

Naturresevat m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om hur den mest värdefulla naturen bör skyddas.

Jämför reservation 1 (L).

Motionen

I partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 21 framhålls vikten av att skydda den mest värdefulla naturen, bl.a. genom naturresevat och nationalparker. Enligt motionärerna ska fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ha ett starkt skydd.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) framgår att regeringen under senare år har gjort stora satsningar för skydd och skötsel av värdefull natur. Regeringen har höjt anslagen 1:3 Åtgärder för värdefull natur och 1:14 Skydd av värdefull natur från ca 1,4 miljarder kronor under 2014 till ca 2,3 miljarder kronor från 2016 och framåt. Exempelvis ökade antalet beslut om naturresevat från 154 stycken 2015 till 271 under 2016, och arealen ökade från 22 760 hektar till 41 170 hektar (s. 19).

När det gäller anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur omfattade detta 952 miljoner kronor 2016. År 2015 omfattade anslaget 767 miljoner kronor, vilket innebär att anslaget hade ökat med 185 miljoner kronor. Naturvårdsverket ansvarar för anslaget, och under 2016 fördelade myndigheten 528 miljoner kronor till länsstyrelserna för skötsel av skyddade områden, framför allt nationalparker och naturresevat (s. 81).

Enligt budgetpropositionen omfattade anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur 1 343 miljoner kronor 2016, vilket innebär en ökning med 388 miljoner kronor jämfört med 2015. Av anslaget har 1 171 miljoner kronor (ca 90 procent av anslaget) använts som ersättningar till markägare för värdefulla områden som har skyddats som framför allt naturresevat. Under 2016 har totalt 637 beslut fattats eller avtal ingåtts med markägare om markersättning som omfattar 73 130 hektar landareal. Under 2015 var motsvarande siffror 562 ärenden och 23 835 hektar, och för 2014 var det 542 ärenden och 13 776 hektar. Naturvårdsverket som ansvarar för anslaget har därutöver fördelat 22 miljoner kronor till länsstyrelserna för att slutföra reservatsbeslut. Det har resulterat i att antalet beslut om bildande av nya och revidering av befintliga naturresevat har ökat från 154 till 271 stycken (s. 82).

Den 13 december 2017 biföll riksdagen fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 i enlighet med regeringens och miljö- och jordbruksutskottets förslag (bet. 2017/18:MJU1, rskr. 2017/18:115).

Den 25 januari 2018 föreslog regeringen för riksdagen att nationalparken Åsnen ska inrättas i Kronobergs län (se prop. 2017/18:87). Propositionen behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:MJU14 Åsnens nationalpark.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2018 avseende Naturvårdsverket framgår de närmare villkoren för hur verket får använda anslagen. När det gäller anslaget 1:3 anslagspost 2 Kostnader för skötsel av skyddade områden, artbevarande, friluftsliv m.m. får anslagsposten användas bl.a. för kostnader samt visst arbete vid länsstyrelserna som avser skötsel, fastighetsförvaltning, byggnadsinvesteringar samt uppföljning och övervakning av nationalparker och naturreservat (regleringsbrevet s. 12). Såvitt avser anslaget 1:14 anslagspost 1 Skydd av värdefull natur får anslagsposten bl.a. användas för kostnader som avser förvärv och avtalslösningar för statens räkning av värdefulla naturområden och för statsbidrag till kommuner för skydd av värdefulla naturområden. Anslagsposten får vidare användas för kostnader som avser värdering, förhandling och förrättning efter prövning i varje enskilt fall i samband med skydd av värdefulla naturområden enligt miljöbalken, kostnader för arbete, utredningar och inventeringar som ger underlag för detta skydd samt sådana övriga kostnader och kostnader vid länsstyrelserna som hör samman med skydd av värdefulla naturområden. Av anslaget får högst 25 000 000 kronor användas för bidrag till länsstyrelserna för en tillfällig insats för att slutföra ärenden och fatta beslut om naturreservat i syfte att minska länsstyrelsernas ärendebalanser vad avser skydd av värdefulla naturområden, särskilt för de ärenden där markersättningen är helt löst (regleringsbrevet s. 18).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redovisningen ovan har det under senare år gjorts många satsningar på åtgärder för och skydd av värdefull natur. För att detta viktiga arbete ska kunna fortsätta kan utskottet med tillfredsställelse konstatera att anslagen 1:3 Åtgärder för värdefull natur och 1:14 Skydd av värdefull natur har förstärkts genom det beslut som riksdagen fattade om fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 för 2018. Utskottet välkomnar också att regeringen, som en del i satsningen på skydd av värdefull natur, har föreslagit riksdagen att det inrättas en ny nationalpark. Förslaget är under behandling i utskottet. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2017/18:2820 (L) yrkande 21 lämnas utan vidare åtgärd.

Dynamiskt naturskydd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att naturskyddet ska vara mer dynamiskt.

Jämför reservation 2 (C).

Motionen

I partimotion 2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 76 efterfrågas ett säkerställande av ett dynamiskt naturskydd där tidigare beslut kan utvärderas och vid behov omprövas eller förändras för att se till att besluten även fortsättningsvis på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem. Naturen, liksom hoten mot den och skyddsbehovet av den, utvecklas och förändras, och det är därför viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Enligt motionärerna bör man överväga en översyn av regelverket för att det ska ge bättre förutsättningar för ett mer dynamiskt naturskydd.

Kompletterande uppgifter

När det gäller frågan om att inrätta naturreservat framgår det av 7 kap. 4 § miljöbalken att en länsstyrelse eller en kommun får förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att

- bevara biologisk mångfald
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- tillgodose behov av områden för friluftslivet
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer
- skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Innan kommunen fattar ett beslut om att inrätta ett naturreservat måste kommunen samråda med länsstyrelsen (25 § förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.). Enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken ska också skälen för beslutet om att bilda ett naturreservat anges. Om det finns synnerliga skäl får kommunen helt eller delvis upphäva ett beslut om att inrätta ett naturreservat som den har fattat (7 kap. 7 § första stycket miljöbalken). Det kan enligt motiven röra sig om synnerliga skäl om en väsentlig ändring skett av området eller om en detaljplan eller områdesbestämmelser väsentligt ändrat förutsättningarna för områdesskyddet (prop. 1997/98:45 del II s. 75). Ett kommunalt beslut om att bilda, ändra eller upphäva ett naturreservat kan enligt 19 kap. 1 § andra stycket miljöbalken överklagas till länsstyrelsen. I varje beslut om naturreservat ska det finnas tydlig information om hur och till vilken instans det får överklagas.

Enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken får länsstyrelsen eller kommunen meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl. Bestämmelsen i andra stycket ska, liksom den i första stycket, endast tillämpas restriktivt (undantagen kan dock här bli fler eftersom det enligt andra stycket – till skillnad från enligt första stycket – inte krävs synnerliga utan endast särskilda skäl). Vid prövningen ska det liksom annars göras en avvägning mellan miljöintresset och motstående intressen, framför allt markägarintresset men även lokalbefolkningens och besökande i reservatets intressen (jfr MÖD 2009:1 där dispens gavs för myggbekämpning i ett naturreservat i Nedre Dalälven av sådana skäl).

Av 7 kap. 7 § tredje stycket miljöbalken följer att beslut om upphävande eller dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Kompensationen ska, som framgår av bestämmelsens formulering, ske genom faktiska åtgärder för miljön och inte genom ekonomisk ersättning. Kompensation ska ske i ”skälig utsträckning”, vilket synes innebära att förlorade naturvärden inte alltid behöver gottgöras helt och hållet. Beträffande kompensationens storlek sägs i motiven bara att den bör bestämmas på ett sätt som rimligen kan anses motsvara intrånget (prop. 1997/98:45 del II s. 77). Vad som närmare bestämt motsvarar den förlust i naturvärde som upphävandet eller dispensen innebär är dock svårt att avgöra, och det saknas domstolsavgöranden i frågan. Sannolikt får man kräva att kompensationsåtgärderna väsentligen är genomförda redan vid beslutet om upphävande eller dispens (jfr MÖD 2006:44).

Naturvårdsverket publicerade i juni 2015 två vägledningar om hur man kan hantera frågor om dispens eller tillstånd, utvidgning, ändring eller upphävande av gällande beslut om naturreservat. Vägledningarna kommer att utvecklas i takt med att rättspraxis växer fram genom vägledande rättsfall.

Utskottets ställningstagande

Avsikten med att inrätta ett område med visst naturskydd är att beslutet ska bestå. Som framgår av redovisningen ovan kan dock t.ex. ett beslut om att inrätta ett naturreservat helt eller delvis upphävas om de förutsättningar som rådde då beslutet fattades väsentligen har förändrats. Utskottet utgår från att berörda beslutsinstanser, om behovet uppkommer, ser över de beslut som tidigare har fattats och omprövar dessa. Utskottet finner mot denna bakgrund inte skäl att ta initiativ till någon sådan översyn eller förändring av regelverket som efterfrågas i motionen. Utskottet avstyrker därför motion 2017/18:3686 (C) yrkande 76.

Skydd av marina områden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om hur marina områden ytterligare bör skyddas.

Jämför reservation 3 (C, L) och 4 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12 anför motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag på en långsiktig strategi för och målsättning om att öka skyddet av betydelsefulla havsmiljöer till 20 procent. På liknande sätt begärs i motion 2017/18:1801 av Magnus Manhammar (S) att regeringen ska anta ett nytt ambitiöst mål för marint skydd som följer de åtaganden som Sverige har gjort i Nagoyaöverenskommelsen och i konventionen för biologisk mångfald.

I kommittémotion 2017/18:3772 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 35 anför motionärerna att skyddet av marina reservat bör utökas genom ett underifrånperspektiv. Även detta yrkande berör Sveriges åtaganden enligt Nagoyaöverenskommelsen, och för att nå de internationellt satta målen för biologisk mångfald vill motionärerna se en ökning av antalet marina reservat eller andra typer av ekomarint skydd. Enligt motionen är det viktigt att ett sådant arbete genomförs i samverkan med mark- och fiskevattenägare, fiskerinäringen, länsstyrelser, forskningsvärlden och kommuner. På liknande sätt efterfrågas i kommittémotion 2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 3 att hänsyn tas till havet och dess ekosystem, att de värdefullaste delarna skyddas som marina reservat och att olika intressen noggrant vägs mot varandra.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Frågan om skydd av marina områden behandlades i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17:MJU9 Naturvård och områdesskydd. Utskottet anförde då bl.a. följande:

Som framgår av redovisningen ovan har Sverige uppnått arealmålet om 10 procents marint skydd. Därutöver pågår arbete för att kunna uppnå etappmålet, inte enbart i kvantitativt utan även i kvalitativt hänseende. För att detta angelägna arbete ska kunna fortsätta kan utskottet konstatera att anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö har förstärkts genom det beslut som riksdagen fattade om fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 för 2017.

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) anför regeringen att Havs- och vattenmyndigheten har gjort en handlingsplan för marint områdesskydd kopplat till etappmålet Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden. Enligt handlingsplanen behöver skyddet vara

minst 10 procent av havet per havsområde (Västerhavet, Egentliga Östersjön och Bottniska viken) för att bidra till att uppfylla mål om ekologisk representativitet. Regeringen anför vidare att arealmålet om 10 procent uppnåddes nationellt under 2016 genom att fyra nya skyddade områden utsågs och att den totala arealen nu uppgår till 13,6 procent, vilket är en fördubbling av arealen marint skyddade områden under mandatperioden. Enligt regeringen kvarstår det dock fortfarande arbete för att nå målets delar om ett ekologiskt, representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av skyddade områden. Regeringen konstaterar vidare att det av handlingsplanen framgår att det saknas kunskap för att kunna bedöma dessa faktorer (s. 71).

I budgetpropositionen gör regeringen följande analys och drar följande slutsatser när det gäller arbetet med skydd av marina områden (s. 73):

Regeringen gör bedömningen att flera viktiga steg och beslut har tagits för att stärka arbetet och öka takten för att nå miljökvalitetsmålet Hav i balans. Samtidigt behöver såväl regeringen som andra aktörer vidta ytterligare insatser för att nå miljökvalitetsmålet. Det går inte att se en tydlig riktning om utvecklingen i miljön är positiv eller negativ. Det tar ofta lång tid från det att en åtgärd vidtas till det effekten i miljön kan mätas. Därför går det ännu inte att se den fullständiga effekten som regeringens politik har fått på miljökvalitetsmålet. Dagens miljöutmaningar är till stor del gränsöverskridande och åtgärder behövs därför på EU, internationell, nationell, regional och lokal nivå. Användandet av havens resurser genom näringsverksamhet, rekreation eller annat nyttjande bör ske på ett långsiktigt hållbart sätt som inte hotar havens biologiska mångfald eller andra natur- och kulturmiljövärden. Fokus för det fortsatta havsmiljöarbetet behöver vara på att genomföra och följa upp förbättringsåtgärder. Dessutom behöver Sverige fortsätta arbeta för ett ambitiöst miljöarbete inom EU och inom de regionala havsmiljökonventionerna Ospar och Helcom. [...]

Skyddade marina områden är ett viktigt verktyg för att säkerställa bevarande av den biologiska mångfalden i kust och hav. När det gäller skydd av marina områden bedömer regeringen att områdesskyddet behöver stärkas för att säkerställa ett ekologisk representativt sammanhängande och funktionellt nätverk. Idag saknas kunskap för att kunna bedöma huruvida marina skyddade områden uppfyller dessa kriterier. Detta är nödvändigt för att uppnå etappmålet för skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden. Arbetet måste ses som en integrerad del av kust- och havsförvaltning.[...]

En marin fysisk planering som säkerställer att ekosystemet inte blir påverkade så att det inte kan producera de ekosystemtjänster som är nödvändiga för samhället är en viktig grund för att nå miljökvalitetsmålet. Havspaneringen kan bidra till uppfyllandet av miljökvalitetsmålet genom att vara en arena för tvärssektoriell diskussion om hur vi använder havet och vilken samlad påverkan olika verksamheter får på marina naturvärden.

När det gäller anslaget 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö framgår av budgetpropositionen att regeringen bedömer att havs- och vattenmiljöarbetet behöver förstärkas ytterligare bl.a. för att öka takten i att nå de havs- och vattenrelaterade miljökvalitetsmålen. Satsningen innefattar framför allt ökade medel för bl.a. stärkt marint områdesskydd. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 140 miljoner kronor 2018. För 2019 beräknas anslaget ökas med 218 miljoner kronor, för 2020 med 253 miljoner kronor och därefter med 7 miljoner kronor per år (s. 136). När det gäller anslaget 1:15 Havs- och

vattenmyndigheten gör regeringen övervägandet att för att Havs- och vattenmyndigheten ska kunna genomföra de föreslagna satsningarna på åtgärder för havs- och vattenmiljö för ett renare hav bör anslaget ökas med 10 miljoner kronor 2018. För 2019 ska anslaget enligt beräkningarna ökas med 12 miljoner kronor och för 2020 med 12 miljoner kronor. Regeringen föreslår att 244 280 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 Havs- och vattenmyndigheten för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 257 330 000 kronor respektive 258 433 000 kronor (s. 136 och s. 142).

Den 13 december 2017 biföll riksdagen fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 i enlighet med regeringens och miljö- och jordbruksutskottets förslag (bet. 2017/18:MJU1, rskr. 2017/18:115).

Av Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2018 framgår, avseende mål och återrapporteringskrav, att myndigheten ska redovisa hur myndigheten arbetar med skydd av marina områden och marin biologisk mångfald inom det globala och regionala havsmiljöarbetet. Arbetet inom FN:s förhandlingar om ett genomförandeavtal för skydd av biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion, konventionen för skydd av biologisk mångfald (CBD), Oskar, Helcom samt Arktiska rådet ska särskilt uppmärksammas (regleringsbrevet s. 1). I regleringsbrevet (s. 3) ges Havs- och vattenmyndigheten också dessa tre uppdrag:

Havs- och vattenmyndigheten ska identifiera områden som kan utgöra marina skyddade områden med ett starkt skydd utan lokal mänsklig påverkan samt ta fram förslag till process för det fortsatta arbetet med sådana områden. Handlingsplanen för marint områdesskydd samt regeringsuppdrag om bevarande vad avser fiske i marina skyddade områden (dnr M2017/02522/Nm) ska beaktas i arbetet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 31 oktober 2018.

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa arbetet med att stärka det marina områdesskyddet, bland annat med utgångspunkt i handlingsplanen för marint områdesskydd som myndigheten redovisade 2016 (dnr M2016/00164/Nm). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 30 september 2018.

Havs- och vattenmyndigheten ska föreslå nödvändiga kompletteringar och justeringar i nätverket av Helcom och Oskar Marine Protected Areas (MPAs). Arbetet ska fokusera på områden som idag är helt eller delvis skyddade. Förslagen ska vara remitterade till berörda aktörer. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 30 september 2018.

Av regleringsbrevet framgår också de närmare villkoren för hur Havs- och vattenmyndigheten får använda anslagen. När det gäller anslaget 1:11 ap.2 Åtgärder för havs- och vattenmiljö framgår bl.a. att högst 50 000 000 kronor får användas till insatser för ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marint skyddade områden. Medlen får användas för kunskapshöjande insatser samt för särskild uppföljning i marint skyddade områden. Minst 30 000 000 kronor ska utbetalas som bidrag till länsstyrelserna för att slutföra ärenden gällande marint områdesskydd och stärka arbetet med bevarandeplaner, särskilt i nya objekt.

Utskottets ställningstagande

Under 2016 resulterade tidigare års satsningar på marint områdesskydd i att målet om 10 procents marint skydd uppnåddes. Som utskottet tidigare har konstaterat återstår det dock ytterligare arbete för att nå målets delar om ett ekologiskt, representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av skyddade områden. Utskottet välkomnar därför att anslagen 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö och 1:15 Havs- och vattenmyndigheten har förstärkts genom det beslut som riksdagen fattade om fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 för 2018. Utskottet ser också mycket positivt på att Havs- och vattenmyndigheten i regleringsbrevet för 2018 har fått vissa uppdrag som på olika sätt berör marint områdesskydd och som ska redovisas till regeringen under hösten 2018. Mot bakgrund av de nya satsningar som har gjorts och de arbeten som pågår föreslår utskottet att motionerna 2017/18:1149 (V) yrkande 12, 2017/18:1801 (S), 2017/18:2819 (L) yrkande 3 och 2017/18:3772 (C) yrkande 35 för närvarande lämnas utan vidare åtgärd.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) och om tillämpningen och tolkningen av strandskyddsreglerna.

Jämför reservation 5 (C) och 6 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:2537 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 4 efterfrågas att man ska öka flexibiliteten i LIS-regelverket. Motionärerna anser att de förslag som Naturvårdsverket har lämnat är ett steg i rätt riktning. I samma kommittémotion (yrkande 5) anförs att en- och tvåbostadshus ska kunna uppföras i LIS-områden även utan närhet till befintlig bebyggelse.

I kommittémotion 2017/18:3757 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 4 i denna del efterlyser motionärerna att man ska underlätta byggande i strandnära lägen. Enligt motionen bör detta ske bl.a. genom att möjliggöra att fler områden pekas ut som LIS-områden. I motion 2017/18:2431 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C) i denna del anförs att strandskyddet bör ändras så att kommunernas, företagens, lantbrukens och olika verksamheters möjligheter att utvecklas stärks. Även dessa motionärer anför att det ska vara möjligt att bygga och bedriva verksamhet även strandnära och att t.ex. fler områden bör kunna pekas ut som LIS-områden.

I motion 2017/18:870 av Patrik Engström m.fl. (S) framhålls vikten av att beakta de erfarenheter av LIS-områden som Naturvårdsverket har pekat på i sin granskning och att systemet med LIS bör förnyas för att öka möjligheten att bygga i strandnära lägen i glesbygd. Motsvarande yrkande framförs i

motion 2017/18:1854 av Emilia Töyrä (S). I motion 2017/18:3400 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 anförs att regeringen bör vidta åtgärder så att strandskyddsreglerna får avsedd effekt ute i landsbygdskommunerna.

I motion 2017/18:732 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 efterfrågas att regeringen ska ges i uppdrag att se till att landets länsstyrelser tillämpar en generösare tolkning vid dispensprövning. Enligt motionären upplever många kommuner och enskilda att länsstyrelserna många gånger överprövar beslut om dispenser negativt och detta går helt emot regeringens, och framför allt Alliansens, ambitioner om att underlätta och stärka bostadsbyggandet. Regeringen måste därför omgående ge länsstyrelserna tydliga besked om att ändra sin hittillsvarande inställning.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Frågan om landsbygdsutveckling i strandnära lägen – liksom den mer generella frågan om reformering av strandskyddet i stort – behandlades av miljö- och jordbruksutskottet senast i betänkande 2016/17:MJU9 Naturvård och områdesskydd. I betänkandet föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om ytterligare reformering av strandskyddet, och i sitt ställningstagande anförde utskottet följande:

Den reform av strandskyddet som gjordes under alliansregeringen, och som syftade till att skapa en mer flexibel tillämpning av reglerna, har inte fått tillräckligt genomslag. Utskottet kan konstatera att vissa förändringar har skett i riktning mot en mindre strikt tillämpning, men strandskyddet hindrar fortfarande kommuner från att skapa attraktiva boendemiljöer på landsbygden. Behov av bostäder, utveckling, jobb och verksamheter måste ges en större roll i bedömningar av begränsningar i strandskyddet. Det ska vara möjligt att bygga och bedriva verksamhet strandnära och att peka ut fler geografiska områden som s.k. LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Fler undantag från strandskyddsbestämmelserna bör möjliggöras i syfte att kunna skapa såväl mer socialt blandade bostadsområden som fler attraktiva bostadsområden i glesbygdskommuner. Fler undantag från strandskyddsreglerna bör också bli möjliga för att öka bostadsbyggandet där behoven är särskilt stora. Strandskyddet bör därför decentraliseras och kommunerna bör ges ökat inflytande när det ska bestämmas vilka strandområden som ska bevaras och vilka som kan bebyggas. Ett strikt strandskydd ska dock fortfarande tillämpas i områden där exploateringsstrycket bedöms som mycket högt. Detsamma gäller i situationer när det finns synnerliga skäl. Även om strandskyddet således i viss utsträckning har förändrats på det sätt som reformen syftade till bör ytterligare steg tas för att förändra strandskyddslagstiftningen i den riktning som utskottet nu har beskrivit. Detta bör ges regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna [...]. Utöver det som anförts ovan finner utskottet inte anledning att föreslå ytterligare åtgärder för att reformera strandskyddet. Övriga motionsyrkanden om att på olika sätt förändra strandskyddet avstyrks därför, i den utsträckning de inte kan anses tillgodosedda med vad som anförts ovan.

Den 15 mars 2017 biföll riksdagen miljö- och jordbruksutskottets förslag om ett tillkännagivande (rskr. 2016/17:180).

I mars 2017 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att se över LIS-reglerna i syfte att föreslå författningsändringar och eventuella andra åtgärder för att ytterligare främja landsbygdsutveckling i områden med god tillgång till stränder, utan att de värden som strandskyddet långsiktigt syftar till att skydda äventyras. Fokus skulle ligga på att utveckla möjligheterna att bygga permanentbostäder (regeringens dnr M2017/00778/Nm, M2017/00712/Nm [delvis]). Uppdraget redovisades den 28 augusti 2017 (NV-02386-17), och i sammanfattningen anförde Naturvårdsverket bl.a. följande:

Bakgrund

[...] LIS-reglerna innebär att kommunerna i sin översiktsplan kan peka ut områden som de bedömer lämpliga för landsbygdsutveckling. Inom dessa områden blir det möjligt att bevilja dispens från strandskyddet eller upphäva strandskyddet i detaljplan genom att tillämpa det särskilda skälet för landsbygdsutveckling (7 kap. 18 d § miljöbalken). I vissa delar av Sverige, framförallt längs de södra kusterna, får kommunerna inte peka ut LIS-områden. I andra delar av landet ska kommunerna vara restriktiva med LIS-områden, såsom i tätorter och vid de största sjöarna.

[...] Sedan LIS infördes har olika synpunkter på reglerna och tillämpningen av LIS framförts, både fördelar med systemet, som att det kan leda till avsedda lättnader och landsbygdsutveckling, men också svårigheter. Naturvårdsverket och Boverket har tidigare konstaterat att landsbygdsutveckling tolkas och definieras på olika sätt och att LIS-verktyget inte upplevs som tillräckligt flexibelt (Naturvårdsverket och Boverket, 2013). Strandskyddsdelegationen påpekade i sitt slutbetänkande att geografiska begränsningar för LIS kan vara motiverade, men i högre grad bör beakta platsspecifika förutsättningar. Delegationen lyfte också problemet med att det är svårt att i översiktsplaneringen förutse var landsbygdsutveckling i form av småföretagande och lokalt engagemang kommer att uppstå och att LIS-verktyget då kan upplevas som alltför stelbent (SOU 2015:108). Länsstyrelserna har i sin gemensamma rapport bland annat redovisat att genomförandet av åtgärder inom LIS-områden inte har gått i den takt som kommunerna har önskat, att länsstyrelserna ställer olika krav på kommunerna i samband med tillämpningen av LIS, men också att LIS inneburit en välkommen kompensation för landsbygden i förhållande till övriga särskilda skäl för dispens/upphävande (Länsstyrelserna, 2015).

Överväganden och förslag

Naturvårdsverket har inom ramen för detta uppdrag övervägt förfaranden som skulle kunna möjliggöra att LIS-systemet blir mer flexibelt för sådana åtgärder som är svåra att förutse i en översiktsplanering. Naturvårdsverket har då bland annat sett över LIS-systemets koppling till översiktsplaneringen och övervägt om LIS-frågorna istället borde hanteras på något annat sätt. Naturvårdsverket har funnit att översiktsplaneprocessen innebär stora fördelar genom att utgöra en naturlig form för långsiktig planering och avvägning mellan olika intressen och den samlade markanvändningen i kommunen. För översiktsplaneprocessen finns det även ett etablerat system för statlig granskning och medborgerlig insyn. Även om översiktsplaneprocessen är resurskrävande och innebär vissa begränsningar när det gäller att fånga upp enskilda initiativ som uppkommer efterhand bedömer Naturvårdsverket att fördelarna med LIS-reglernas koppling till översiktsplaneringen ändå överväger de nackdelar som detta är förenat med. Vi har därför bedömt att den nuvarande

ordningen med LIS-reglernas koppling till översiktsplaneringen bör bibehållas.

I detta uppdrag har Naturvårdsverket även övervägt om formerna för hur LIS-områden anges i översiktsplaneringen bör förändras för att öka systemets flexibilitet. Detta skulle exempelvis kunna vara möjligt genom att LIS-områden, istället för geografiskt angivna områden, definieras genom kriterier i översiktsplanen. Ett sådant förfarande har dock bedömts medföra svårigheter när det gäller bland annat länsstyrelsernas möjlighet att granska översiktsplanen och medborgarnas möjlighet att förutse konsekvenserna av den. Naturvårdsverket har därför bedömt att det inte är lämpligt att ändra regelverket på detta sätt.

Utifrån de överväganden som Naturvårdsverket har gjort föreslås huvuddragen i LIS-systemet bevaras oförändrade. Naturvårdsverket föreslår dock vissa förändringar vad gäller de bedömningsgrunder som ska ligga till grund för vad som är att anse som ett LIS-område. Naturvårdsverkets förslag innebär att ett LIS-område inte behöver ha en ”begränsad omfattning” utan istället en ”sådan omfattning” att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses. Naturvårdsverket föreslår även att den nuvarande restriktivitet som gäller för att tillämpa LIS-reglerna i eller i närheten av tätorter specificeras gälla enbart för ”större tätorter”.

För att tydliggöra och underlätta möjligheterna till upphävande av och dispens från strandskyddet för åtgärder inom LIS-områden föreslår Naturvårdsverket vissa förändringar av vad som får beaktas som särskilda skäl inom sådana områden. Naturvårdsverket föreslår att det, i tillägg till att det som särskilda skäl får beaktas om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden, även får beaktas om ett sådant strandnära läge kan bidra till att ”upprätthålla” landsbygdsutvecklingen. Med detta avses åtgärder som kan bidra till att förhindra en försämring eller tillbakagång. Naturvårdsverket föreslår även att det i bestämmelsen tydliggörs vilken nivå på utredning som krävs avseende en åtgärds bidrag till landsbygdsutvecklingen på så sätt att särskilda skäl ska anses föreligga om det ”kan antas” att åtgärden har den åsyftade effekten.

Vad gäller prövning av dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus föreslår Naturvårdsverket att samlokalisering till befintligt bostadshus även fortsättningsvis ska få beaktas som ett skäl för dispens. Förslaget innebär dock att bestämmelsens nuvarande lydelse omformuleras för att i något större mån kunna ta hänsyn till förhållandena på platsen och skillnader i bebyggelsestruktur mellan olika delar av landet. Naturvårdsverkets förslag innebär att det som särskilda skäl för sådana åtgärder får beaktas om huset eller husen avses att uppföras ”med närhet till” ett befintligt bostadshus. För enstaka en- eller tvåbostadshus föreslås även, i likhet med vad som gäller för övriga åtgärder inom LIS-områden, att det som särskilda skäl för dispens även ska få beaktas om det strandnära läget kan antas bidra till eller upprätthålla utvecklingen av landsbygden.

Miljö- och energidepartementet har upplyst utskottet om att riksdagens tillkännagivande (rskr. 2016/17:180) och det av Naturvårdsverket redovisade LIS-oppdraget är under beredning i departementet.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats ovan riktade riksdagen i mars 2017 ett tillkännagivande till regeringen om att ytterligare reformera strandskyddet i viss riktning. En del av

tillkännagivandet handlade om att göra det möjligt att peka ut fler geografiska områden som s.k. LIS-områden, dvs. områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Som framgått ovan fick Naturvårdsverket vid ungefär samma tidpunkt i uppdrag av regeringen att se över LIS-reglerna. Uppdraget redovisades i slutet av augusti 2017. I redovisningen föreslår Naturvårdsverket några författningsändringar som skulle innebära vissa lättnader i regelverket, bl.a. när det gäller de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att ett geografiskt område ska anses lämpligt för att pekas ut som ett LIS-område och för att dispens från strandskyddet inom ett LIS-område ska kunna beviljas. Det redovisade uppdraget, liksom tillkännagivandet i sin helhet, är under beredning inom Regeringskansliet. Mot bakgrund av det arbete som pågår i frågan föreslår utskottet att motionerna 2017/18:870 (S), 2017/18:1854 (S), 2017/18:2431 (C) i denna del, 2017/18:2537 (KD) yrkandena 4 och 5, 2017/18:3400 (M) och 2017/18:3757 (C) yrkande 4 i denna del lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller frågan om hur bestämmelserna om dispens från strandskyddet används kan utskottet konstatera att motionären efterfrågar en uppmaning till länsstyrelserna att tolka och tillämpa regelverket på ett visst sätt. Utskottet vill här framhålla att den enda möjligheten för riksdagen att påverka hur myndigheter tolkar och tillämpar lagstiftning är genom förnyat lagstiftningsarbete. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2017/18:732 (M) yrkande 1.

Skötsel och finansiering av leder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om skötsel av, ansvar för och finansiering av leder.

Jämför reservation 7 (L).

Motionen

Kommittémotion 2017/18:3462 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 25 behandlar frågor om nationella leder och skoterleder. Ett fungerande ledsystem skyddar känslig miljö från skotertrafik, och enligt motionärerna måste därför det statliga ledsystemet och skoterlederna underhållas och rustas upp. Motionärerna efterlyser också en översyn av ansvaret för lederna, i såväl praktiskt som ekonomiskt hänseende.

Tidigare behandling och kompletterande upplysningar

Av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) framgår att regeringen har gjort stora satsningar för skydd och skötsel av värdefull natur. Regeringen har höjt anslagen 1:3 Åtgärder för värdefull natur och 1:14 Skydd

av värdefull natur från ca 1,4 miljarder kronor under 2014 till ca 2,3 miljarder kronor 2016 och framåt (s. 19).

Enligt propositionen (s. 88) pågår det ett omfattande arbete med att rusta upp det statliga ledsystemet i fjällen, vilket finansieras från anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Under 2016 fortsatte arbetet med t.ex. att 45 broar byttes ut mot nya och att 38 stycken renoverades. Totalt har 316 km leder röjts, 627 km leder har fått en förbättrad markering och över 20 km spång har anlagts. I Dalarna har närmare 300 nya vägvisningsskyltar beställts och börjat bytas ut längs fjällederna. Fyra rastskydd har renoverats, och insatser har gjorts för att förbättra sommar- och vinterledsmarkeringen. I Jämtland har elva rastskydd bytts ut mot nya, och tre har renoverats. Vidare har fyra nya broar byggts samt ett flertal broar reparerats. Sammanlagt har närmare 200 km sommar- och/eller vinterleder fått ny ledmarkering i Jämtland. I Västerbotten har två nya hängbroar färdigställts, och ett fyrtiotal mindre broar har renoverats eller ersatts. Därtill har över 100 km led röjts, slitage på våtmarker förebyggts och vandring underlättats genom omfattande spångning. I Norrbotten har fjällsäkerheten förbättrats genom renovering av fem rastskydd, utbyte av sju säsongsbroar mot fasta broar och röjning av 50 km led. Vidare har arbetet med att säkra den västra leden mot Kebnekaises sydtopp påbörjats.

Av propositionen framgår vidare att regeringen förstärkte anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur med totalt 300 miljoner kronor i vårändringsbudgeten för 2015 och i budgetpropositionen för 2016, vilket har medfört ökade satsningar på bl.a. skötsel och förvaltning av naturreservat och åtgärder för friluftslivet. Regeringen anför bl.a. att den avser att ta till vara de goda förutsättningar som finns med arbetsuppgifter inom naturvård, friluftsliv, naturturism och biologisk mångfald genom att skapa gröna jobb av enklare karaktär för personer som står långt från arbetsmarknaden, t.ex. nyanlända. Arbetsuppgifterna kan t.ex. innebära att rusta upp det statliga ledsystemet. Regeringen anför vidare att den gör en ytterligare ambitionshöjning och att regeringen bl.a. föreslår att anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur ökas med ytterligare 250 miljoner kronor 2018–2020 (s. 116).

Den 13 december 2017 biföll riksdagen fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 i enlighet med regeringens och miljö- och jordbruksutskottets förslag (bet. 2017/18:MJU1, rskr. 2017/18:115).

I Naturvårdsverkets regleringsbrev för budgetåret 2018 anges de närmare villkoren för hur anslaget 1:3 får användas. Det framgår i denna del att anslagsposten får användas bl.a. för kostnader för det statliga ledsystemet i fjällen och för verksamhet inom ramen för Fjällsäkerhetsrådet och Nationella snöskoterrådet samt för samebyarnas arbete med att ta fram och genomföra terrängkörningsplaner. Anslagsposten får även användas för visst arbete vid länsstyrelserna för samma ändamål (regleringsbrevet s. 12, anslagspost 2 Kostnader för skötsel av skyddade områden, artbevarande, friluftsliv m.m., punkt 4).

Enligt Naturvårdsverket prioriteras de statliga vandrings-, skid- och skoterleder där behovet av att öka besökarnas säkerhet är som störst. Man

prioriterar också de kategorier av leder där underhållsbehovet och behovet av att öka framkomligheten är stort, och detta görs t.ex. genom upprustning av broar. Ett annat arbete som pågår är att område för område byta ut vägvisningsskyltarna. När det gäller skoterlederna bedrivs bl.a. arbeten med att förbättra kryssledsmarkeringen och med att röja träd och buskar längs lederna.

Frågor om finansiering av leders anläggande, drift och underhåll berörs i publikationen Planera för snöskoter – Handbok utgiven av Nationella Snöskoterrådet (reviderad upplaga november 2011). Av handboken framgår bl.a. följande (s. 64 f.):

Inom regleringsområden beslutade av regeringen ansvarar staten för ledernas kostnader. För allmänna snöskoterleder ansvarar huvudmannen, dvs. staten eller kommunen för snöskoterledshållningen. Allmänna leder ska enligt terrängkörningsförordningen genom underhåll och övriga åtgärder hållas i ett säkert och tillfredsställande skick med hänsyn till såväl omgivningen som dem som färdas på den. Inget hindrar dock att en kommun genom upphandling eller annat avtal uppdrar åt någon annan, till exempel en snöskoterklubb att anlägga och/eller sköta samt teckna nyttjanderättsavtal för allmänna skoterleder. [...] I områden med omfattande snöskotertrafik kan fristående bolag eller ekonomiska föreningar bildas som anlägger och driver snöskoterledssystemet på i huvudsak kommersiella grunder. Detta kan kombineras med olika typer av drifts-/skötselbidrag från kommun, egna insatser/ideellt arbete från medlemmarna etc.

I handboken hänvisas till rapporten Finansiering av skoterleder – Kartläggning av befintliga finansieringssystem i Sverige av Anna Grundén, Turismforskningsinstitutet Etour 2010. Enligt rapporten finns det i dagsläget flera olika typer av finansieringslösningar i Sverige där pris, kvalitet och användare skiljer sig åt. I Sverige finns fyra olika typer av ledfinansieringssystem.

1. snöskoterleder finansierade via frivilligt medlemskap och ledbidrag i snöskoterförening
2. snöskoterleder finansierade via kommunalt bidrag och snöskoterförening
3. snöskoterleder finansierade via avgiftsbelagda leder
4. snöskoterleder finansierade via statliga medel.

Utskottets ställningstagande

Av redovisningen ovan framgår att det under såväl innevarande som tidigare budgetår har gjorts stora satsningar på skydd och skötsel av värdefull natur. Med stöd av dessa satsningar pågår det ett omfattande arbete med att på olika sätt rusta upp det statliga ledssystemet i fjällen, ett system som innefattar såväl vandrings- och skidleder som vissa skoterleder. Att underhålla och rusta upp det statliga ledssystemet är ett arbete som naturligtvis måste bedrivas löpande, och utskottet ser positivt på de satsningar som nu görs för att råda bot på brister i det statliga ledssystemet i fjällen. Enligt utskottet motiverar motionens innehåll i den delen inte någon ytterligare åtgärd. Utskottet avser inte att, vilket också begärs i motionen, ta initiativ till en översyn av hur ansvaret för lederna

ska fördelas. Sammanfattningsvis avstyrker utskottet motion 2017/18:3462 (L) yrkande 25.

Terrängkörning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av terrängkörningslagen.

Jämför reservation 8 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:1730 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 6 efterfrågas en översyn av terrängkörningslagen. Bakgrunden till yrkandet är Naturvårdsverkets Förslag till en strategi för miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö, i vilket myndigheten lyfter fram att den tekniska utvecklingen av snöskotrar och ett annat körsätt än tidigare har lett till att man numera kör i tidigare opåverkade områden. Varje år växer antalet fyrhjulingar och snöskotrar, och detta leder till ökade störningar och skador. Motionärerna anför att regeringen därför behöver göra en översyn av terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen. Enligt motionärerna bör en utredare ges i uppdrag att, tillsammans med relevanta aktörer, se över denna lagstiftning.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Frågan om en översyn av terrängkörningslagstiftningen behandlades senast av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2016/17:MJU9 Naturvård och områdesskydd. Av betänkandet framgår bl.a. följande (s. 28 f.):

Enligt 1 § första stycket terrängkörningslagen (1975:1313) är körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet på barmark, på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen och på snötäckt jordbruksmark om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken. Av 1 § andra stycket framgår att inom de delar av fjällområdet som regeringen bestämmer är körning i terräng med motordrivet fordon förbjuden även på annan mark än den som anges i första stycket. Om körning – i annat fall än som avses i 1 § – i terräng med motordrivet fordon inom ett visst område kan medföra olägenhet från naturvårdssynpunkt eller annan allmän synpunkt, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förbjuda körningen eller meddela föreskrifter för den (se 3 § första stycket terrängkörningslagen). [...]

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 20) anför regeringen att användningen av terrängfordon ökar i fjällområden och att Naturvårdsverket planerar att ta fram en vägledning om terrängkörning. Dessutom erbjuder Naturvårdsverket och länsstyrelserna samebyarna stöd för att ta fram terrängkörningsplaner med möjlighet till markförstärkning. Syftet är att motverka markskador. Vidare anför regeringen att i takt med

att terrängkörningen i landet ökar, ökar även skador och störningar. Regeringen avser därför att ge Naturvårdsverket och övriga berörda myndigheter i uppdrag att ta fram ett förslag till moderniserad terrängkörningslagstiftning som syftar till att minska skadorna. [...]

Frågan om att ge Naturvårdsverket och övriga berörda myndigheter i uppdrag att ta fram en moderniserad terrängkörningslagstiftning är enligt uppdrag från Miljö- och energidepartementet föremål för beredning inom departementet. Naturvårdsverket har upplyst om att myndigheten har för avsikt att under 2017 inleda arbetet med att revidera 2005 års vägledning för terrängkörning. Naturvårdsverkets allmänna råd till terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen (NFS 2005:1) gäller fortfarande.

Av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20 Allmän miljö- och naturvård) framgår om fjällens miljö tillstånd bl.a. att skadorna från terrängkörning i skog och mark ökar. Enligt data från miljöövervakningen har mängden spår av fordon ökat signifikant i fjällområdet mellan de två femårsperioderna 2003–2007 och 2008–2012. Naturvårdsverket har tagit fram en kommunikationsplan med informationsinsatser för att minska olovlig terrängkörning (s. 87 f.). I samma proposition (s. 88 f.) anför regeringen att den ser fram emot Naturvårdsverkets redovisning om förslag till ny terrängkörningslagstiftning. Regeringen konstaterar vidare att översynen, när den är genomförd, på sikt kan innebära minskade skador på skog och mark och att det i sin tur på sikt kan innebära att miljö kvalitetsmålet nås.

Den 13 december 2017 biföll riksdagen fördelningen av anslagen inom utgiftsområde 20 i enlighet med regeringens och miljö- och jordbruksutskottets förslag (bet. 2017/18:MJU1, rskr. 2017/18:115).

Enligt upplysning från Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet, har Naturvårdsverket inte – som förut har aviserats – fått något uppdrag att se över terrängkörningslagstiftningen. Regeringen kommer i stället att tillsätta en utredning med uppdrag att se över den aktuella lagstiftningen och komma med förslag på ny sådan. Departementet arbetar för närvarande med frågan och planerar att under det första kvartalet 2018 kunna presentera utredningsdirektiv och utredare. Naturvårdsverket kommer enligt departementet att få en central roll i arbetet på så sätt att verket kommer att ges ett formellt uppdrag som kommer att bestå i att redovisa problembilden. Verket redovisning av det uppdraget kommer sedan att utgöra underlag vid översynen av terrängkörningslagstiftningen.

Den 27 oktober 2017 publicerade Naturvårdsverket en skrift med förklaringar till lagstiftningen om terrängkörning på barmark. Skriften är ett komplement till Naturvårdsverkets folder om terrängkörning på barmark, utgiven av verket i oktober 2017.

Utskottets ställningstagande

Som framgått av redovisningen ovan avser regeringen att inom kort tillsätta en utredning som ska se över terrängkörningslagstiftningen och lämna förslag till ny sådan. Regeringen kommer i det sammanhanget även att ge Naturvårdsverket i uppdrag att utarbeta och redovisa visst underlag för

nämnda utredning. I avvaktan på resultatet av den aviserade utredningen föreslår utskottet att motion 2017/18:1730 (SD) yrkande 6 lämnas utan någon ytterligare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, C, MP, L, KD) om naturvård och områdesskydd som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (C), 3 (L) och 4 (KD).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden i betänkandena 2014/15:MJU12 Naturvård och biologisk mångfald, 2015/16:MJU6 Naturvård och områdesskydd och 2016/17:MJU9 Naturvård och områdesskydd. Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit samtliga behandlade motionsyrkanden. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning av de motionsyrkanden som tas upp i bilaga 2 och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

1. Naturreservat m.m., punkt 1 (L)

av Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 21.

Ställningstagande

Den mest värdefulla naturen måste skyddas, och här spelar naturreservat och nationalparker en viktig roll. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd.

2. Dynamiskt naturskydd, punkt 2 (C)

av Kristina Yngwe (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 76.

Ställningstagande

Naturen, liksom hoten mot den och skyddsbehovet av den, utvecklas och förändras ständigt. Det är därför viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte, som det nu ofta blir, statiskt. Tidigare fattade beslut måste utvärderas och vid behov omprövas för att se till att besluten även fortsättningsvis på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem. Centerpartiet anser därför att man bör överväga en översyn av regelverket för att det ska ge bättre förutsättningar för ett mer dynamiskt naturskydd.

3. Skydd av marina områden, punkt 3 (C, L)

av Kristina Yngwe (C) och Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 3 och
2017/18:3772 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 35 och
avslår motionerna
2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12 och
2017/18:1801 av Magnus Manhammar (S).

Ställningstagande

Havet är en stor resurs, och det är många näringar – t.ex. sjöfart, fiske, turism och energiutvinning – som gör anspråk på det. Havet måste dock nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning, och om så sker kan havet bli en betydande förnybar resurs som skapar tillväxt och jobb. En långsiktigt hållbar planering i kombination med ett skydd av kust- och havsområden, enligt de internationella Nagoyamålen som Sverige ska uppfylla, skapar förutsättningar för att säkra de marina ekosystemtjänsterna för framtida generationer.

För att nå de internationellt satta målen för biologisk mångfald vill vi att de värdefullaste delarna skyddas som marina reservat och/eller med andra typer av ekomarint skydd. Olika intressen måste naturligtvis vägas mot varandra, och det är därför viktigt att arbetet med marina reservat genomförs i samverkan med mark- och fiskevattenägare, fiskerinäringen, länsstyrelser, forskningsvärlden och kommunerna.

4. Skydd av marina områden, punkt 3 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 12 och

avslår motionerna

2017/18:1801 av Magnus Manhammar (S),

2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 3 och

2017/18:3772 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 35.

Ställningstagande

Vänsterpartiet anser att det är en framgång att arealmålet om 10 procent skyddade havsområden nåddes under 2016, men det kvarstår fortfarande arbete för att nå målets delar om ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av skyddade områden. Forskning visar att behovet av skyddade områden ligger på ungefär 20–30 procent för varje livsmiljö. Regeringen bör därför återkomma med förslag på en långsiktig strategi och målsättning om att öka skyddet av betydelsefulla havsmiljöer till 20 procent.

5. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, punkt 4 (C)

av Kristina Yngwe (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3757 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 4 i denna del och avslår motionerna

2017/18:870 av Patrik Engström m.fl. (S),

2017/18:1854 av Emilia Töyrä m.fl. (S),

2017/18:2431 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C) i denna del,

2017/18:2537 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5 samt

2017/18:3400 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

I majoriteten av landets kommuner finns få eller inga rimliga skäl att förhindra byggande i strandnära lägen. Centerpartiet anser att det ska vara möjligt att bygga och bedriva verksamhet även strandnära, och att möjliggöra att fler områden ska kunna pekas ut som s.k. LIS-områden.

6. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, punkt 4 (KD)

av Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2537 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna

2017/18:870 av Patrik Engström m.fl. (S),

2017/18:1854 av Emilia Töyrä m.fl. (S),

2017/18:2431 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C) i denna del,

2017/18:3400 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och

2017/18:3757 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 4 i denna del.

Ställningstagande

I mars 2017 gav regeringen i uppdrag till Naturvårdsverket att se över reglerna för byggande i strandnära lägen. Naturvårdsverket redovisade sitt uppdrag i augusti 2017. Förslaget innebär att LIS-områden inte längre nödvändigtvis behöver ha ”en begränsad omfattning”, att restriktionerna för tillämpningen av LIS-reglerna ändras från ”tätorter” till ”större tätorter” och att reglerna ska ges en ökad flexibilitet när det gäller vad som räknas som ett särskilt skäl för att inom ett LIS-område ge dispens från strandskyddsreglerna. Kristdemokraterna anser att dessa förslag innebär ett steg i rätt riktning. De förändringar som Naturvårdsverket föreslår är emellertid inte tillräckliga. När det gäller dispensprövningen för att få uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus föreslår Naturvårdsverket att sådana ska kunna uppföras ”med närhet till” ett befintligt bostadshus. Detta är visserligen en viss liberalisering, men den räcker inte ända fram. Kristdemokraterna önskar underlätta tillkomst av ny bebyggelse även där tidigare bebyggelse saknas, och på så sätt skulle de delar av vårt land som är glesare bebyggda kunna dra nytta av sina många sjöar och vattendrag.

7. Skötsel och finansiering av leder, punkt 6 (L)

av Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3462 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 25.

Ställningstagande

Skotern är ett hjälpmedel för att förflytta sig i de mer obebodda delarna av landet, inte minst i fjällvärlden. Skotern gör det möjligt att bedriva näringsverksamhet, utöva fritidssysselsättningar och utveckla besöksnäringen samt möjliggör viss samhällsservice som exempelvis räddningstjänst. Ett fungerande ledsystem skyddar dessutom känslig miljö från skotertrafik. Det statliga ledsystemet och skoterlederna måste därför underhållas och rustas upp. Det lokala ansvaret för lederna ligger i huvudsak på ideella organisationer. Dagens ansvar och ekonomiska modeller för lederna behöver ses över.

8. Terrängkörning, punkt 7 (SD)

av Martin Kinnunen (SD) och Runar Filper (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1730 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Svenskt Friluftsliv, Lantbrukarnas Riksförbund och Svenska Naturskyddsföreningen ser ett behov av att göra en översyn av terrängkörningslagen. Bakgrunden till det är Naturvårdsverkets Förslag till en strategi för miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö, där man lyfter att den tekniska utvecklingen av snöskotrar och ett annat körsätt än tidigare har lett till att man numera kör i tidigare opåverkade områden. Varje år växer antalet fyrhjulingar och snöskotrar, vilket leder till ökade störningar och skador. Därför anser vi att regeringen behöver göra en översyn av terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen. En utredare bör ges i uppdrag att tillsammans med relevanta aktörer se över denna lagstiftning, vilket också Naturvårdsverket föreslagit i återrapporteringen av miljömålet Storslagen fjällmiljö 2014.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M) och Jesper Skalberg Karlsson (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag hänvisar vi till de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i de aktuella parti- och kommittémotionerna men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (C)

Kristina Yngwe (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag hänvisar jag till de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i de aktuella parti- och kommittémotionerna men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (L)

Lars Tysklind (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag hänvisar jag till de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i de aktuella partimotionerna men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (KD)

Lars-Axel Nordell (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag hänvisar jag till de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i de aktuella kommittémotionerna men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:125 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av allemansrätten i syfte att stärka förtroendet för denna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:404 av Bengt Eliasson och Said Abdu (båda L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en rättssäker och förutsägbar behandling av hästnäringen när strandskyddsregler tillämpas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:625 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bildandet av Ombergs nationalpark och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:644 av Lars-Arne Staxäng (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en rimlig balans mellan allemansrätten och markägarnas intressen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn vad gäller möjlighet till eventuell ersättning vid uppkomna skador i naturen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa begränsning av kommersiell verksamhet utan avtal med markägaren och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:732 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att se till att landets länsstyrelser tillämpar en generösare tolkning vid dispensprövning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om strandskydd bör flyttas ut närmare besluten och dem de berör och i så stor utsträckning som möjligt ligga på lokal nivå nära medborgare och berörda och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:870 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta de erfarenheter av LIS-områden som Naturvårdsverket pekat på i sin granskning och förnya systemet med LIS för att öka möjligheten till byggande i strandnära lägen i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:946 av Ola Johansson (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra strandskyddslagstiftningen och som ett första steg likställa stängsling, ekonomibyggnader och väderskydd för hästar med jordbruk, fiske, skogsbruk och renskötsel och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1012 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för ökat bostadsbyggande och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på långsiktig strategi och målsättning om att öka skyddet av betydelsefulla havsmiljöer till 20 procent och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1164 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett tydliggörande av strandskyddsbestämmelserna så att bebyggelse 100 meter från strandlinjen kan tillämpas vid vissa vattendrag med lågt exploateringsstryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1181 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera allemansrätten efter dagens förutsättningar och införa tydliga gränsdragningar och regler mellan rättigheter och skyldigheter för såväl medborgare som markägare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1212 av Peter Helander och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av allemansrätten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1252 av Lars Hjärnered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en fortsatt reformering av strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1426 av Christian Holm Barenfeld (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa en fortsatt reformering av strandskyddet där även de tre stora sjöarna omfattas av lättnaderna i strandskyddet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa en fortsatt reformering av strandskyddet där den gällande regeln om byggförbud närmare än 100 meter från strandkanten bör kunna frångås i väsentligt större utsträckning än vad som är möjligt enligt nuvarande lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1440 av Jörgen Warborn (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återgå till en maxgräns på 100 meter och samtidigt inleda en större översyn av strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1448 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för ett strandskydd på 100 meter i Södermanlands län och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1530 av Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad information till bärplockare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1730 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av terrängkörningslagen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1801 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör anta ett nytt ambitiöst mål för marint skydd som följer åtagandena som Sverige gjort i Nagoyaöverenskommelsen och konventionen för biologisk mångfald och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1854 av Emilia Töyrä m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta de erfarenheter av LIS-områden som Naturvårdsverket pekat på i sin granskning och förnya systemet med LIS för att öka möjligheten till byggande i strandnära lägen i glesbygd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1971 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av byggnadsreglerna gällande strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2110 av Karin Svensson Smith (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Öresund bör bli ett marint reservat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2431 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra strandskyddet så att kommunernas, företagens, lantbrukens och olika verksamheters möjligheter att utvecklas stärks, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2496 av Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheterna till en översyn av allemansrätten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2537 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att huvudregeln ska vara att byggande är tillåtet i glest befolkade områden förutom i områden som pekas ut som skyddsvärda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strandskydd som regel bör sträcka sig 50 meter från stranden om det inte finns särskilda skäl att ha en längre gräns, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda markägare ska ges tillfälle att yttra sig innan beslut om utökat strandskydd fattas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka flexibiliteten i LIS-regelverket och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en- och tvåbostadshus ska kunna uppföras i LIS-områden även utan närhet till befintlig bebyggelse, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2553 av Lars Hjälmered (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av strandskyddet för att förenkla för musselodlingar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2587 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tydligare nyttjande av allemansrätten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2610 av John Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över strandskyddet samt att omarbete det för ett mer generöst synsätt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2676 av Krister Hammarbergh (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reservatsbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skötselplaner vid reservatsbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2699 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2708 av Jenny Petersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förbättrad tillämpning av strandskyddslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2752 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en fortsatt reformering av strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsyn bör tas till havet och dess ekosystem, de värdefullaste delarna bör skyddas som marina reservat och olika intressen bör noggrant vägas mot varandra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att skydda den mest värdefulla naturen, bl.a. genom naturreservat och nationalparker, och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera strandskyddet för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringstrycket är särskilt hårt samtidigt som ett starkt generellt strandskydd ska finnas kvar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2946 av Maria Stockhaus (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2958 av Betty Malmberg (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om markägare och allemansrätten samt att en översyn av lagstiftningen på området är nödvändig och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3075 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska Turistföreningen ska ansvara för drift och underhåll av statliga fjäll-, skoter- och vandringsleder, likt det system som finns i Norge, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om drift och skötsel av de svenska nationalparkerna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunskapscenter för utbildning om och utveckling av allemansrätten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3183 av Jessika Roswall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra och förtydliga strandskyddsreglerna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3260 av Erik Bengtzboe m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en automatisk omprövning av Natura 2000-områden bör ske och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3309 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av strandskyddet med syftet att underlätta strandnära nybyggnation och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3314 av Borianana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för nationalparker att bedriva kommersiell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3349 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en plan för att nå de fastslagna målen för skydd av marina områden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3400 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuners inflytande över strandskyddet ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder så att strandskyddsreglerna får avsedd effekt ute i landsbygdskommunerna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3462 av Nina Lundström m.fl. (L):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella leder samt skoterleder och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3468 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att ta bort det generella strandskyddet till förmån för individuell tillståndsprövning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3570 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformering av strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändrade regler för kommunala naturreservat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3580 av Jan Björklund m.fl. (L):

57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunala naturreservat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att peka ut strandskyddsområden som ska betecknas som skyddsvärda eller bebyggas restriktivt för att i övrigt anse strandnära bebyggelse tillåten och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur allemansrätten och angränsande lagstiftning bättre kan anpassas efter allmänhetens och markägarnas behov och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3678 av Camilla Waltersson Grönvall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket kring strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kommunernas inflytande över strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C):

62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården stärks genom att den bygger på legitimitet från de som berörs och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa ett dynamiskt naturskydd där tidigare beslut kan utvärderas och vid behov kan omprövas eller förändras för att se att de även fortsättningsvis på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3757 av Ola Johansson m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en möjlighet att låta kommunerna förändra eller upphäva kommunalt upprättade naturreservat och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta byggande i strandnära lägen och ge kommunen ett avgörande inflytande att bestämma över vilka strandområden som bör bevaras och vilka som får bebyggas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3772 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka skyddet av marina reservat genom ett underifrånperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ombyggnad på grund av ändrad användning av befintliga byggnader bör undantas från strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tolkningen av strandskyddsreglerna för att undvika särbehandling av hästnäringen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet under förslagspunkt 8

Motion	Motionärer	Yrkanden
8. Motioner som bereds förenklad		
2017/18:125	Edward Riedl (M)	
2017/18:404	Bengt Eliasson och Said Abdu (båda L)	7
2017/18:625	Johan Andersson m.fl. (S)	
2017/18:644	Lars-Arne Staxäng (M)	1–3
2017/18:732	Cecilia Widegren (M)	2
2017/18:946	Ola Johansson (C)	3
2017/18:1012	Lotta Finstorp (M)	
2017/18:1164	Roland Utbult (KD)	
2017/18:1181	Gunilla Nordgren (M)	
2017/18:1212	Peter Helander och Daniel Bäckström (båda C)	
2017/18:1252	Lars Hjalmered (M)	
2017/18:1426	Christian Holm Barenfeld (M)	1 och 2
2017/18:1440	Jörgen Warborn (M)	
2017/18:1448	Lotta Finstorp (M)	
2017/18:1530	Lars Beckman och Ann-Britt Åsebol (båda M)	
2017/18:1971	Edward Riedl (M)	
2017/18:2110	Karin Svensson Smith (MP)	
2017/18:2431	Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C)	
2017/18:2496	Ann-Britt Åsebol och Eva Lohman (båda M)	
2017/18:2537	Lars-Axel Nordell m.fl. (KD)	1–3
2017/18:2553	Lars Hjalmered (M)	3
2017/18:2587	Lotta Olsson (M)	
2017/18:2610	John Widegren (M)	
2017/18:2676	Krister Hammarbergh (M)	1 och 2
2017/18:2699	Katarina Brännström (M)	
2017/18:2708	Jenny Petersson (M)	
2017/18:2752	Pål Jonson (M)	
2017/18:2820	Jan Björklund m.fl. (L)	22
2017/18:2946	Maria Stockhaus (M)	

2017/18:2958	Betty Malmberg (M)	3
2017/18:3075	Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M)	2–4
2017/18:3183	Jessika Roswall (M)	
2017/18:3260	Erik Bengtzboe m.fl. (M)	
2017/18:3309	Erik Bengtzboe (M)	
2017/18:3314	Boriana Åberg (M)	
2017/18:3349	Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M)	7
2017/18:3400	Betty Malmberg (M)	1
2017/18:3468	Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C)	
2017/18:3570	Ulf Kristersson m.fl. (M)	1 och 3
2017/18:3580	Jan Björklund m.fl. (L)	57
2017/18:3652	Caroline Szyber m.fl. (KD)	35 och 60
2017/18:3678	Camilla Waltersson Grönvall (M)	
2017/18:3683	Annie Lööf m.fl. (C)	35
2017/18:3686	Annie Lööf m.fl. (C)	62
2017/18:3757	Ola Johansson m.fl. (C)	2 och 4 idd
2017/18:3855	Eskil Erlandsson m.fl. (C)	8 och 46